

НЕДЕРЖВАНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

асистент Шопенська Т.В., студент Панченко С.О.

Становлення України як держави з розвинутою ринковою економікою та входження її до світової економічної спільноти потребує докорінних змін у проведенні соціальної політики на всіх рівнях розвитку.

Пріоритетними напрямками соціальної політики, метою яких є підвищення рівня людського розвитку, повинні стати всебічні аспекти поліпшення умов життя населення. Такі аспекти не можливі без проведення заходів, спрямованих на покращення рівня життя населення та профілактику бідності. Саме дослідження недержавного пенсійного страхування може стати дуже актуальним для збільшення соціального ефекту для населення.

Система недержавного пенсійного забезпечення, яка започаткована з січня 2004 року, є складовою частиною системи накопичувального пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на засадах добровільної участі фізичних та юридичних осіб у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання учасниками цієї системи додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється:

- пенсійними фондами шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та їх вкладниками
- страховими організаціями шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду;
- банківськими установами шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків

Переваги недержавних пенсійних схем:

- висока стійкість до демографічних змін;
- рівень пенсійних виплат безпосередньо залежить від ефективності інвестування, а не від стану державних фінансів;

- працівнику гарантується захист від зменшення вартості активів;
- зберігається певний зв'язок між внесками та виплатами, що дозволяє працівнику розрізняти вилучення з його доходу на користь власного пенсійного забезпечення та вилучення для соціального забезпечення інших осіб.

Недоліки недержавних пенсійних схем:

- можливі достатньо тривалі періоди, коли працівник не може використати належні йому заощадження;
- інвестиційні ризики покладаються на отримувача виплат;
- зобов'язання, що прив'язані до рівня заробітної оплати у схемах зі встановленими виплатами, ставляться у залежність від зовнішніх чинників, таких як інфляція та зміни рівня оплати праці;
- інвестиційні доходи можуть не відповідати очікуванім.

Добровільне пенсійне страхування може бути реалізоване шляхом використання певних схем, таких як:

- пенсійна схема зі встановленими внесками — схема, де наперед визначаються розміри пенсійних внесків. Рівень пенсійних виплат визначається накопиченою сумою та отриманим інвестиційним доходом на накопичені пенсійні активи. Таким чином, ризики пов'язані з розміром виплат несе особа, на користь якої здійснювались внески;
- пенсійна схема зі встановленими виплатами — схема, де встановлюється гарантований рівень виплат (як правило, у вигляді відсотку від заробітної плати за певний час із можливістю врахування інших параметрів, напр. стажу). Ризики несе платник (роботодавець), який гарантує додаткове покриття пенсійних зобов'язань перед учасником (отримувачем виплат) у разі недостатності накопичених активів та(або) невдалого інвестування;
- гібридні (змішані) схеми — поєднання двох попередніх.

Таким чином, стає зрозумілим, що недержавні пенсійні схеми можуть істотно покращити рівень пенсійного забезпечення та бути важливим джерелом інвестування національної економіки, впливаючи на рівень заощаджень і поліпшуючи рівень соціально-економічного розвитку населення.